

NOTAT

23. september 2009

/LHO

Sags. nr:

Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Erhvervsudvalg

Afgivelse af skriftligt indlæg vedrørende EF-Domstolens udtalelse 1/09 om den påtænkte aftale om oprettelse af en Patentdomstols forenelighed med EF-traktaten.

Baggrund

Rådet for Den Europæiske Union har den 9. juli 2009, i medfør af EF-traktatens artikel 300, stk. 6, anmodet EF-Domstolen om en udtalelse om spørgsmålet: "*Er den påtænkte aftale om indførelse af en fælles patentdomstolsordning (for øjeblikket benævnt Domstolen for Europæiske Patenter og EF-Patenter) forenelig med bestemmelserne i traktaten om oprettelsen af Det Europæiske Fællesskab?*". Domstolen har herefter i henhold til artikel 107, stk. 1, i sit procesreglement givet Kommissionen, Europa-Parlamentet og medlemsstaterne lejlighed til at fremsende skriftlige bemærkninger inden den 30. september 2009.

Drøftelserne om etablering af et fælles europæisk patentdomstolssystem har sammenhæng med Kommissionens forslag til forordning om oprettelse af et fællesskabspatent (EF-patent), KOM(2000)412, og Kommissionens forslag til rådsafgørelse om tildeling af kompetence til EF-Domstolen om at kunne afgøre tvister om EF-patentet, KOM(2003)827 og KOM(2003)828. Forhandlingerne vedrørende EF-patentet brød imidlertid sammen i foråret 2004, hvilket bevirkede, at der aldrig kom gang i drøftelserne af forslaget til rådsafgørelsen.

Parallelt har der fra 1999 i regi af den Europæiske Patent Organisation (EPO), hvor bl.a. alle EU-landene også er medlemmer, været ført forhandlinger om en aftale om etablering af en europæisk patentdomstol benævnt European Patent Litigation Agreement (EPLA), som skulle afgøre tvister om patenter udstedt af EPO (europæiske patenter). Disse forhandlinger strandede imidlertid i december 2005.

Med det formål at få genstartet drøftelserne fremsatte Kommissionen i april 2007 sin meddelelse "forbedring af patentsystemet i Europa", der bl.a. skitserede en kompromisløsning mellem de to hidtil drøftede domstolsmodeller i form af en fælles europæisk patentdomstol, der skal kunne afgøre tvister vedrørende såvel europæiske patenter som eventuelle fremtidige EF-patenter.

Rådet har siden, på baggrund af arbejdsdokumenter fra de skiftende formandskaber, ført drøftelser om et patentdomstolssystem med udgangspunkt i denne kompromisløsning. Kommissionen har deltaget i Rådets drøftelser og indikeret, at når der er opnået tilstrækkelige fremskridt, vil man trække sine oprindelige forslag fra 2003 og fremsætte et forslag, der er i overensstemmelse med de foreløbige resultater af Rådets drøftelser.

Efterhånden som drøftelserne har konkretiseret sig, er der opstået behov for at få klarhed over nogle mere principielle aspekter angående domstolssystemets set-up. Det drejer sig navnlig om, hvorvidt aftalegrundlaget for etableringen af domstolssystemet er foreneligt med EF-traktaten, herunder navnlig med det domstolsskabte princip om fællesskabsretsordenens autonomi.

I det arbejdsdokument fra april 2009, som er vedlagt anmodningen til EF-Domstolen, er det tanken, at patentdomstolssystemet etableres ved en blandet aftale. Parterne i en sådan aftale forventes at være på den ene side EU's medlemslande og Fællesskabet og på den anden side de p.t. 9 europæiske lande, der er medlemmer af EPO, men ikke af EU. Det følger endvidere af arbejdsdokumentet, at EF-Domstolens rolle i denne ordning vil bestå i at skulle besvare præjudicielle spørgsmål forelagt af Domstolen for Europæiske Patenter og EF-Patenter.

Det bemærkes, at regeringen under forhandlingerne i Rådet har gjort det klart, at Danmark – uanset hvilket retsgrundlag, der anvendes for Fællesskabets indgåelse af aftalen – vil skulle overholde proceduren i grundlovens § 20 i forbindelse med aftaleindgåelsen. EF-Domstolen skal ikke i sin udtalelse forholde sig til dette spørgsmål.

Regeringens interesse i sagen

Spørgsmål om gyldigheden af europæiske patenter kan i dag kun afgøres af de nationale domstole i de enkelte lande, hvor patent er udstedt. Det betyder, at det fx er nødvendigt at anlægge retssag i alle de lande, hvor spørgsmålet om gyldigheden af et europæisk patent skal afgøres. Det kan derfor være særdeles dyrt og vanskeligt, både for patenthaver og dennes modparter at få klarhed over retsstillingen. Samtidig er der risiko for, at sagerne kan få forskelligt udfald i de enkelte lande.

Regeringen er af den opfattelse, at etableringen af et selvstændigt patentdomstolssystem, vil skabe en smidigere, mere ensartet og mindre omkostningstung behandling af patenttvister. Samtidig vil etableringen af en fælles europæisk domstolsmyndighed med kompetence både vedrørende Europæiske patenter og eventuelt kommende EF-patenter eliminere de risici, som vil være til stede hvis man benytter sig af flere forskellige domstolssystemer.

Efter regeringens opfattelse bidrager den foreliggende tilgang til opfyldelsen af de opsatte formål. Endvidere er det regeringens opfattelse, at den tilgang, der er beskrevet i arbejdsdokumentet fra april 2009, er forenelig med EF-traktaten, og at medlemslandene og Fællesskabet derfor kan etablere domstolssystemet ved indgåelse af en blandet aftale.

Regeringen har derfor i overensstemmelse med den politiske aftale af 21. februar 2008 mellem regeringen og "ja-partierne" om dansk europapolitik i en globaliseret

verden besluttet at afgive bemærkninger i sagen og vil gøre ovenstående synspunkter gældende, idet der således argumenteres for, at den påtænkte aftale om indførelse af en fælles patentdomstolsordning er forenelig med EF-traktaten.